

LITERAȚI

Colecție coordonată de
Virginia Lupulescu

**MICHAEL
MORPURGO**

CALUL DE RĂZBOI

Traducere din limba engleză de Mihaela Negrilă

EDITORI:

Magdalena Mărculescu
Silviu Dragomir

FONDATOR:

Ion Mărculescu, 1994

DIRECTOR EDITORIAL:

Virginia Lupulescu

REDACTARE:

Anda Brîndușă

DESIGN COPERTĂ:

David Dean

DIRECTOR PRODUCȚIE:

Cristian Claudiu Coban

DTP:

Mihaela Gavriloiu

CORECTURĂ:

Oana Aanei

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MORPURGO, MICHAEL

Calul de război / Michael Morpurgo ; trad. din lb. engleză de Mihaela
Negrilă. – București: Pandora M, 2025

ISBN 978-606-978-828-8

I. Negrilă, Mihaela (trad.)

821.III

Titlul original: *WAR HORSE*

Autor: Michael Morpurgo

Originally published in English by Farshore, an imprint of HarperCollinsPublishers Ltd,
The News Building, 1 London Bridge St, London, SE1 9GF under the title: *WAR HORSE*

Text copyright © Michael Morpurgo 1982

Cover copyright © 2006 from the poster for the National Theatre's stage adaptation of
War Horse, playing from October 2007

Translated under licence from HarperCollins Publishers Ltd

The author asserts the moral right to be acknowledged as the author of this work.

Copyright © Pandora Publishing, 2025,
pentru traducerea în limba română

O.P. 16, Ghișeu 1, C.P. 0490, București
Tel.: +4 021 300 60 90 ; Fax: +4 0372 25 20 20
W: www.pandoram.ro

Pandora M face parte din grupul editorial TREI

ISBN: 978-606-978-828-8

M.M. Pentru Lettice

*Mulți sunt cei care m-au ajutat să scriu această carte.
Vreau să le mulțumesc mai ales lui Clare și Rosalind,
Sebastian și Horatio, Jim Hindson (medic veterinar),
Albert Weeks, răposatului Wilfred Ellis și răposatului
căpitan Budgett — toți trei octogenari din parohia
Iddesleigh.*

R.S. Pentru Christine Smith

Nota autorului

În vechea școală folosită în prezent ca sediu al primăriei satului, sub ceasul care a arătat dintotdeauna ora 10:01, se află un mic tablou prăfuit înfățișând un cal. E în picioare, un murg roșcat splendid, care se remarcă prin crucea albă de pe frunte, ca un blazon, și cele patru picioare înciorăpate în alb, perfect identice. Privește visător undeva în afara cadrului, cu urechile ciulite și capul întors, de parcă tocmai a băgat de seamă că ne aflăm acolo.

Pentru mulți dintre cei care aruncă o privire întâmplătoare în sus la tablou, cum s-ar putea nimeri să o facă atunci când sala se deschide pentru întrunirile parohiei,

pentru cinele de la sărbătoarea recoltei sau alte adunări ținute seara, este doar un tablou vechi în ulei care și-a pierdut strălucirea, cu un cal necunoscut pictat de un artist priceput, dar anonim. Pentru aceștia, tabloul este atât de familiar încât nu le mai atrage atenția. Însă aceia care se uită mai atent vor vedea, scris cu litere negre, caligrafice, pe lățimea părții de jos a ramei roșiatice:

*Joey
Pictat de Căpitan James Nicholls,
toamna anului 1914*

Unii săteni, doar foarte puțini de-acum și tot mai puțini pe an ce trece, și-l amintesc pe Joey așa cum a fost. Povestea lui s-a scris pentru ca nici el, nici cei care l-au cunoscut, nici războiul pe care l-au trăit și în care au murit să nu cadă pradă uitării.

Capitolul 1

Primele mele amintiri sunt o amestecătură confuză de câmpuri deluroase și grajduri jilave, întunecoase, cu șobolani care alergau de colo până colo pe grinzile de deasupra capului meu. Însă îmi amintesc destul de bine ziua târgului de cai. Groaza acesteia m-a însoțit toată viața.

Nu aveam nici șase luni, eram un mânz stângaci, lung de picioare, care nu fusese niciodată mai departe de câțiva metri de mama sa. Am fost despărțiți în ziua aia în hărmălaia groaznică de la arena licitației publice și nu aveam să o revăd niciodată. Ea era o iapă bună de muncă la fermă, care înainta în vârstă, dar care, așa

cum o arătau limpede pulpele dinainte și pulpele dinapoi, avea toată puterea și rezistența unui cal de povară irlandez. A fost vândută în câteva minute și, înainte să apuc să mă țin după ea pe porți, a fost scoasă iute din arenă și dusă de acolo. Însă eu am fost cumva mai greu de vândut. Poate din cauza expresiei înnebunită din ochii mei în timp ce dădeam ocol arenei, căutând-o disperat pe mama, sau poate din cauză că niciunul dintre fermierii și ȝiganii de acolo nu căuta un mânz ca un fus, ce era doar pe jumătate de rasă. Dar, oricare o fi fost motivul, s-au ciorovăit multă vreme în legătură cu cât de puțin valoram, până să aud pocnetul ciocănelului de licitație și să fiu mânat afară pe porți și băgat într-un ȝarc din exterior.

— Nu-i rău pentru trei guinee, nu-i așa? Ce zici, micuțul meu năbădăios? Nu ești rău deloc.

Glasul era aspru și greoi de la băutură și aparținea, în mod evident, proprietarului meu. Nu-l voi numi stăpânul meu, căci un singur om a fost vreodată stăpânul meu. Proprietarul meu avea o funie în mână și se cățara pe gard ca să vină în ȝarc, urmat de trei-patru dintre amicii săi roșii la față. Fiecare avea câte o funie. Își scosese rălăriile și vestele și își suflecaseră mânecile; râdeau cu toții în timp ce veneau spre mine. Încă nu fusesem atins de vreun om până atunci și m-am dat

înapoi din fața lor până am simțit barele țarcului în spatele meu și nu am putut merge mai mult. Au părut să se năpustească asupra mea toți deodată, dar erau înceți, și am reușit să mă strecor pe lângă ei și să ajung în mijlocul țarcului, unde m-am întors din nou să îi înfrunt. Nu mai râdeau acum. Am țipat după mama și i-am auzit răspunsul răsunând undeva la mare depărtare. Către acel strigăt am luat-o la fugă, pe jumătate șarjând, pe jumătate sărind barele, astfel că mi-am prins piciorul din față în timp ce încercam să mă cațăr peste îngrăditură și am rămas blocat acolo. Am fost apucat brutal de coamă și de coadă și am simțit o funie strângându-mi-se în jurul gâtului înainte de a fi aruncat la pământ și ținut acolo, cu câte un bărbat ce părea să stea pe fiecare parte a corpului meu. M-am zbatut până când am fost vlăguit de oboseală, lovind tare cu picioarele de fiecare dată când simțeam că îmi slăbesc strânsoarea, dar erau prea mulți și prea puternici ca să le fac față. Am simțit căpăstrul trecându-mi peste cap și strângându-mi-se în jurul gâtului.

— Așadar ești un luptător, ai? a spus proprietarul meu, strângând mai tare funia și zâmbind printre dinții încleștați. Îmi plac luptătorii. Da' o să te împlânzesc eu într-un fel sau altul. Ești ca un cocoșel de lupte, da' o să-mi mănânci din palmă cât ai zice pește.

Am fost târât pe ulițe legat cu o funie scurtă de partea din spate a unei căruțe de fermă, de fiecare cotitură îmi răsucea dureros gâtul. Pe când am ajuns la ulița fermei și am trecut cu zgomot podețul, intrând în curtea cu grajdul ce avea să-mi devină casă, eram transpirat learcă din cauza epuizării, iar căpăstrul mi se frecase de față până la carne. Singura mea consolare când am fost tras în grajd în acea primă seară a fost realizarea că nu eram singur. Iapa bătrână care trăsesse la căruță tot drumul înapoi de la târg a fost condusă în boxa alăturată. Când a intrat, s-a oprit să se uite peste porțița mea și a nechezat încetișor. Eram pe cale să mă aventurez în față din spatele boxei mele când noul meu proprietar a lovit-o cu biciul pe o parte cu atâta putere, încât m-am tras din nou înapoi și m-am ghemuit într-un colț, lipit de zid.

— Treci înăuntru, gloabă bătrână, a urlat el. Ești o adevărată pacoste, Zoey, nu vreau să-l înveți pe ăsta micu' șmecheriile tale.

În acel scurt moment, însă, zărisem o fărâmbă de bunătate și compasiune din partea acelei iepe bătrâne, iar asta mi-a domolit spaima și mi-a mângâiat sufletul.

Am fost lăsat acolo fără apă și fără mâncare, în timp ce el s-a îndepărtat, clătinându-se pe pavajul din piatră, și s-a dus în casa de la capătul acestuia. S-a auzit

zgomot de uși trântite și voci ridicate, după care am deslușit apropiindu-se pași alergând înapoi prin curte și voci bucuroase. La porțița mea s-au ivit două capete. Unul îi aparținea unui băiețel care m-a privit îndelung, cercetându-mă atent înainte ca pe chipul său să apară un zâmbet luminos.

— Mamă, a zis el hotărât. Țsta va fi un cal minunat și curajos. Uite cum își ține capul. Uită-te la el, mamă, e ud până la piele. Va trebui să-l șterg bine.

— Dar taică-tău a spus să-l lași în pace, Albert, a zis mama băiatului. A zis că o să-i prindă bine să fie lăsat singur. Ți-a spus să nu te atingi de el.

— Mamă, a zis Albert, trăgând zăvorul ușii de la boxă. Când e beat, tata nu știe ce zice sau ce face. E mereu beat în zilele de târg. Mi-ai spus destul de des să nu-i dau atenție când e așa. Dă-i de mâncare bătrânei Zoey, mamă, cât mă ocup eu de el. O, mamă, nu-i așa că-i fain? E aproape roșcat, murg s-ar numi, nu-i așa? Iar crucea aia de pe cap e perfectă. Ai mai văzut un cal cu o cruce albă ca asta? Ai mai văzut vreodată așa ceva? O să-l călăresc când va fi pregătit. O să merg călare pe el peste tot și n-o să fie cal care să se compare cu el, nici în toată parohia, nici în tot comitatul.

— Abia ai făcut 13 ani, Albert, i-a zis mama lui din boxa alăturată. El e prea mic și tu ești prea tânăr și,

oricum, tata zice că n-ai voie să te apropii de el, așa că să nu vii plângând la mine dacă te prinde acolo.

— Dar de ce naiba l-a cumpărat, mamă? a întrebat Albert. Parcă voiam un vițel, nu? De-aia s-a dus la târg, nu-i așa? Pentru un vițel care să sugă de la bătrâna Celandine?

— Știu, dragul meu. Tatăl tău nu-i el însuși când e așa, a spus încetișor mama lui. Zice că fermierul Easton licita pentru cal și știi și tu ce părere are el despre omul ăla după cearta pentru gard. Îmi închipui că l-a cumpărat doar ca să-i facă în ciudă. Mie așa mi se pare.

— Ei bine, eu mă bucur că a făcut-o, mamă, a zis Albert, venind încet spre mine în timp ce-și dădea jos haina. Beat sau nu, e cel mai bun lucru pe care l-a făcut vreodată.

— Nu vorbi așa despre tatăl tău, Albert. A trecut prin multe. Nu e frumos, i-a spus mama. Însă vorbele ei erau lipsite de convingere.

Albert era cam de aceeași statură ca mine și mi-a vorbit cu atâta blândețe în timp ce se apropia, încât m-am liniștit imediat, foarte curios, și am rămas așa acolo unde eram, lipit de zid. Am tresărit când m-a atins prima oară, dar mi-am dat seama de îndată că nu voia să-mi facă niciun rău. M-a mângâiat întâi pe spate și apoi pe gât, vorbind tot timpul despre cât de

bine o să ne distrăm împreună, cum o să ajung să fiu cel mai deștept cal din întreaga lume când voi crește și cum vom merge împreună la vânătoare. După puțin timp, m-a șters ușurel cu haina lui. M-a frecat până când am fost uscat și apoi m-a tamponat cu puțină apă sărată pe față, acolo unde aveam pielea rănită. A adus înăuntru niște fân uscat și o găleată plină cu apă rece. Nu cred că s-a oprit din vorbit în tot acest timp. Pe când dădea să iasă din grajd, am strigat după el ca să-i mulțumesc și el a părut să înțeleagă, căci a zâmbit larg și m-a mângâiat pe bot.

— O să ne înțelegem bine, tu și cu mine, a spus el cu bunătate în glas. O să-ți spun Joey, nu doar pentru că rimează cu Zoey, dar și pentru că, poate, da, poate că ți se potrivește. O să vin din nou dimineată — și nu-ți face griji, o să am grijă de tine. Îți promit asta. Vise plăcute, Joey.

— N-ar trebui să vorbești niciodată cu caii, Albert, a zis mama lui afară. Ei nu te înțeleg. Sunt creaturi prostuțe. Încăpățânate și proaste, așa zice tatăl tău, iar el cunoaște caii de-o viață.

— Tata pur și simplu nu-i înțelege, a răspuns Albert. Cred că îi e frică de ei.

M-am dus la ușă și i-am privit pe Albert și pe mama lui îndepărtându-se în întuneric. Am știut atunci că-mi